

HATKASSA-KATSAUS, TAMMIKUU 2023

Missä mennään Hatkassa?

Pesäpuu ry:n Hatkassa – sijaishuoltopaikasta luvatta poistuminen ja sinne palaamatta jättäminen -hankkeessa on tavoitteena yhdessä nuorten, sijaishuoltopaikkojen ja eri toimijoiden kanssa

- 1) luoda kuva hatkailmiön nykytilasta
- 2) luoda yhdessä parempia toimintamalleja hatkaamisen ennaltaehkäisemiseksi ja nuorten turvallisuuden varmistamiseksi hatkojen aikana
- 3) kehittää työtä hatkaamiseen liittyvän jälkihoidon edistämiseksi

Tämä katsaus on jatkoa elokuun 2022 edelliselle [katsaukselle](#). Tässä katsauksessa kerromme hatkailmiöstä tehdystä tiedonkeruusta syksyllä 2022 sekä luomme katseen Hatkassa-työn vuoteen 2023.

Mitä hankkeessa on tähän mennessä tapahtunut?

Elokuisessa katsauksessa valotimme tutkimustiedon ja hankkeen alkuvaiheessa käytyjen keskustelujen pohjalta hatkailmiön systeemisyyttä ja kompleksisuutta, joka kaipasi lisää ymmärrystä. Tätä ymmärrystä olemme syksyn 2022 aikana lisänneet kansallisella Hatkassa-kyselyllä ja yhteensä 15 eri työpajalla.

Syksyllä kaksi viikkoa auki olleeseen kyselyyn saatiin yhteensä lähes 2000 vastausta nuorilta ja heidän läheisiltään, lastensuojelulaitosten ammattilaisilta, sosiaalityöstä ja sosiaalipäivystyksestä, poliiseilta ja muilta ilmiön kanssa työskenteleviltä ammattilaisilta. Kyselyssä selvitettiin vastaajien näkemyksiä hatkaamisen yleisyyksistä, hatkaamisen syistä ja taustatekijöistä sekä hatkan aikaisesta ja jälkeisestä toiminnasta. Kyselyn lopussa oli mahdollisuus avovastauksessa ilmaista vapaasti näkemys hatkaamisesta tai kyselystä. Kyselyssä kerättyä tietoa syvensimme yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa eri teemaisissa työpajoissa ympäri Suomen loka–joulukuussa 2022.

Kompleksisuus on näkynyt läpi tiedonkeruun ja haastaa myös kansallisen tilannekuvan luomisessa. Kerätyn tiedon perusteella on selvää, että hatkaaminen altistaa nuoria erilaisille vaaratilanteille. Eri toimijoiden yhteistyön toimivuudessa, toimintamalleissa ja vastuukysymyksissä on selkiyttämisen ja parantamisen varaa ja tällä hetkellä toimintakulttuurit-, tavat ja -ohjeistukset vaihtelevat paikallisesti, yksikkökohtaisesti tai jopa työntekijäkohtaisesti. Samallakin alueella ohjeistukset saattavat olla ristiriidassa keskenään. Keinottomuuden kokemus ammattilaisten kesken on jaettua. Hatkaamista estävät tekijät liittyvät niin sijaishuoltopaikan valintaan ja prosessiin kuin sijaishuoltoon kiinnittymiseen, vuorovaikutukseen, luottamussuhteen luomiseen ja välittämiseen. Näitä kuitenkin haastaa sosiaalityöntekijöiden ja lastensuojelulaitosten työntekijöiden riittävä aika nuorelle ja läheisille sekä työntekijöiden vaihtuvuus, rekrytointivaikeudet ja resurssit. Lisäksi niin kyselyssä kuin työpajoissa on keskusteltu rajoitustoimenpiteiden roolista ja tarpeista hatkaavan nuoren kohdalla. Keskeistä tiedonkeruussa on ollut nuorten ja läheisten kokemusten eroavaisuus ammattilaisten näkemyksistä lähes kautta linjan.

Vaikka Hatkassa-työssä syntyvä kansallinen tilannekuva on paras mahdollinen tieto hatkaamisen nykytilasta, ei työssä ole mahdollista syventyä kaikkiin erilaisiin näkökulmiin ja

PESÄPUU RY
toimisto@pesapuu.fi
www.pesapuu.fi

teemoihin. Sen vuoksi olemme onnekkaita, että Hatkassa-hankkeessa kerätystä tiedosta on syntymässä useampia opinnäytetöitä seuraavan vuoden aikana esimerkiksi nuorten, moniammatillisuuden, vuorovaikutuksen ja hatkaamiseen liittyvien eri tekijöiden välisten suhteiden näkökulmista!

Mitä seuraavaksi Hatkassa?

Tammikuussa 2023 jokaisella on vielä mahdollisuus päästä osaksi kansallisen tilannekuvan tiedon tuottamista Hatkassa-yhteiskehittämistilaisuuteen Helsingissä 24.1. klo klo 9.00–16.00!

Yhteiskehittämistilaisuuteen ovat tervetulleita kaikki hatkaamisen parissa toimivat henkilöt nuorista ja läheisistä ammattilaisiin. Yhteiskehittämistilaisuuden tavoitteena on nimensä mukaisesti vielä edelleen työstää jo hankkeessa syntynyttä tietoa hatkaamisesta dialogisesti yhdessä. Ohjelmassa on aluksi hankkeen työntekijöiden sekä lapsiasiavaltuutetun puheenvuorot hatkaamisesta.

Tilaisuuden iltapäiväosio koostuu työpajoista, joiden tarkemmat sisällölliset teemat rakentuvat vielä loppuvuoden aikana. Tilaisuuteen mahtuu 100 ensimmäiseksi ilmoittautunutta, lisätietoja ja ilmoittautuminen: <https://pesapuu.fi/tapahtumat/hatkassa-hankkeen-yhteiskehittamistilaisuus/>

Raportti hatkaamisen kansallisesta tilannekuvasta julkaistaan erillisessä tilaisuudessa 15.3.2023 Helsingissä. Tämän jälkeen yhteiskehittämisen periaattein tartumme konkreettisiin toimiin hatkaavien nuorten suojelemiseksi. Käytännössä se tarkoittaa esimerkiksi hatkassa.fi-verkkosivuston ja muun materiaalin työstämistä sekä yhteisövaikuttavuus-toimintamallin pilotoimista hatkailmiöön puuttumiseksi paikallisesti.

Yhteisövaikuttavuus-toimintamallin kehittämisprosessin aikana vuonna 2023 pidetään yhteiskehittämistilaisuuksia ja arvioidaan riskilomakepohjan käytön mahdollisuutta

PESÄPUU RY
toimisto@pesapuu.fi
www.pesapuu.fi

osana hatkailmiötä. Toimintamallia pilotoidaan pääkaupunkiseudulla, arvioidaan ja edelleen kehitetään yhteistyössä kansallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Prosessin lopuksi toimintamalli hatkaamiseen puuttumiseksi on kuvattu ja se on mahdollista ottaa käyttöön eri alueilla.

Hatkassa.fi-sivuston ja muun materiaalin tavoitteena on tuottaa yhdessä nuorilta nuorille - materiaalia hatkaamisesta ja työskennellä yhdessä sijaishuollossa asuvien lasten läheisten kanssa, jotta heidän tarpeensa tulisivat paremmin tunnistetuiksi hatkaamistilanteissa. Hatkassa.fi-nettisivustolle kootaan erilaisia kokemustarinoita, tietoa ja oma-apua verkkotyökalun muodossa. Verkkosivustolle koostetaan tietoa myös eri ammattilaisille aiheeseen liittyen.

Vuoden 2023 aikana Hatkassa-tiimissä on luvassa työntekijämuutoksia. Maija Haapala jatkaa hankkeessa pienemmällä työosuudella, kun hän siirtyy työstämään päätoimisemmin väitöskirjaansa nuorten kiireellisistä sijoituksista. Hatkassa-tiimi toivottaa lämpimästi tervetulleeksi Pesäpuusta jo ennestään tutun Milja Kaijasen mukaan Hatkassa-työhön! Milja työskentelee hankkeessa kokopäiväisesti ainakin vuoden 2023 ajan.

Olethan meihin milloin tahansa matalalla kynnyksellä yhteydessä!

Onni Westlund, p. 045 886 3326,

onni.westlund@pesapuu.fi

Twitter: @onniwestlund

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/in/onniwestlund/>

PESÄPUU RY
toimisto@pesapuu.fi
www.pesapuu.fi

Milja Kaijanen, p. 041 730 4797

milja.kaijanen@pesapuu.fi

Maija Haapala, p. 044 715 0211

maija.haapala@pesapuu.fi

Twitter: @majjaruusu

TikTok: <https://www.tiktok.com/@sossut>

PESÄPUU RY
toimisto@pesapuu.fi
www.pesapuu.fi

